

denne Retning. Der er da Haab om, at vi, naar vi komme til en virkelig Behandling af denne Sag, kunde opnaa et Resultat. Videre skal jeg ikke indlade mig paa Sagen, skjøndt flere Punkter stærkt kunne friste mig dertil; jeg har saaledes Meget imod, at Religionsundervisningen bibeholdes i Almueskolen, men jeg skal ikke indlade mig paa en nærmere Begrundelse deraf. Endnu skal jeg nævne, at til Skoleinspektørerne har jeg ikke noget godt at sige; det kunde være, at en indgaaende Behandling af Sagen kunde overtøye mig om, at de virkelig vilde gjøre den Nytte, som er stillet i Udfigt i Lovforslaget, for Diebliffet er jeg ikke i Stand til at se det, saa meget mere som man har beholdt alle de andre Tilfynshavende til Almueskolevesenet, og jeg synes, at vi have overordentlig mange saadanne. Naar jeg siger, at man har bibeholdt alle de andre, saa ser jeg nok, at Biskopperne for saa vidt ere tagne ud af Lovforslaget, som de kun bibeholdes for Religionsundervisningens Skyld; kunde vi altsaa blive enige om tage Religionsundervisningen ud af Skolen, behøvede vi jo heller ikke Biskopperne, med det samme kunde de falde bort. Jeg ser ogsaa nok, at to af de Tilfynshavende ere slaede sammen, men saa have vi til Gjengjæld faaet denne helt nye Institution. Jeg tror altsaa ikke, at det er Tilfynshavende, der mangler ved vort Skolevesen, jeg tror, at man kunde slaa endnu det Halve af og dog være sikker paa at have Tilfyn nok. Det er jo imidlertid ikke Meningen, at man denne Gang skal indlade sig videre paa Sagen, og i Betragtning deraf skal jeg hermed slutte.

M. C. Christensen: Der er Mange, som mene, at det ikke saa ganske stemmer med Friheden, at man skal være tvungen til at besætte Skolelærerembederne med Seminarister, og den Anskuelse kan jeg godt tiltræde. Jeg har gaaet i Skole hos en Bondemand, som ikke var Seminarist, og jeg har ikke gaaet i andre Skoler end denne. Skolen var en ringe Skole uden Jordlod, og Læreren tiltraadte Embedet, inden jeg kom i Skole, og blev ved at beklæde det til 4 Aar efter at jeg var bleven konfirmeret. Vi havde 3 Skoler i den Kommune, hvor jeg gik i Skole, og ved Konfirmationen viste det sig altid, at Børnene fra den Skole, hvor denne Mand var Lærer, havde Fortrinet. Fire Aar efter, at jeg var bleven konfirmeret, blev der imidlertid indkjøbt en Jordlod og opført en Skolebygning, saa blev der strax søgt efter en Seminarist, og Nadsen blev ogsaa besat med en saadan. Det har den været siden da, men jeg tror ikke, at Skolen er bleven bedre, men snarere ringere efter den Tid. Den nævnte Mand var kun en Bondemand og havde, som sagt, slet ikke taget Seminaristexamen; i Høstens Tid tog han Haand i med som en Indsiddet eller Dagleier og udførte Arbejdet lige saa godt som den bedste Husmand i Sognet, men derfor

kunde han lige godt undervise Børnene og have et stort Fortrin fremfor andre Lærere i Kommunen. Jeg tror altsaa, at naar der skal være en virkelig fri Ordning, maa Kommunerne have Ret til at vælge, hvem de anse for mest stikket til at beklæde Embedet. Jeg kan ogsaa være enig med det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgfreds (Kjer) i, at man ogsaa maa have Afstediggelsesretten under visse Betingelser. Det kan vel ikke ret gaa an at give Flertallet denne Ret, men der kunde jo f. Ex. kræves $\frac{3}{4}$ Stemmer og foresdres en bestemt Opsigelsesfrist. Den Mand, jeg talte om, blev afstediget; saasnart en Seminarist søgte Embedet, saa var han strax færdig, skjøndt han allerede havde været 11—12 Aar i Embedet. Jeg anser det altsaa for allermest nødvendigt, at vi faae en anden Kaldelsesmaade, end vi nu for Tiden have. Jeg skal hermed slutte, jeg tror nemlig ikke, at der kommer Videre ud af Sagen, skjøndt man maa beklage det. Jeg vilde rigtignok anse det for godt, om man fik en anden Ordning af Skolevesenet.

H. N. Hansen: Jeg beder ærede Medlemmer undskylde, hvis jeg kommer til at trætte Dem noget med mine Udtalelser, men jeg anser det for min Pligt ved denne Sags første Behandling i Thinget, naar jeg ikke tidligere har haft Leilighed til at udtale mig i Skolesagen, at udtale mine Anskuelser deraf. Hvad Betydning dette kunde faae paa Sagens senere Trin, vil vistnok bero paa, naar Sagen fremmes, men selv om det maatte være saa, at den paa Grund af den fremrykkede Tid ikke kom til Afslutning i denne Sektion, vil det Arbejde, som gjøres i Sagen, ikke være spildt for Fremtidens Skyld. Naaget ærede Medlemmer her have indskrænket sig til at henvise til, hvad der er passeret i tidligere Sektioner i denne Sag, og ikke have gjentaget disse Udtalelser, kan man dog ikke undgaa ved sine Bemærkninger om dette Lovforslag først og fremmest at se hen til, hvad der den Gang fremkom, og det saa meget mere, som et æret Medlem i Dag har udtalt, at han troede, at de Anskuelser, som den Gang bleve fremsatte af Flertallet, siden i en væsentlig Grad have fundet Udbredelse i Befolkningen i Landet, ligesom han navnlig ogsaa troede, at Lærerstanden i Landet havde sluttet sig til den. Der foreligger, som det høie Thing bekjendt, Udtalelser for os fra en Forening, som jeg tror, kalder sig Danmarks Lærereforening, og som gaa i sit modsat Retning, og jeg kan efter mit Kjenndskab til Lærerne sige, at det ingenlunde er saa, at den Anskuelse, som Flertallet her sidst gjorde sig til Talsmand for, skalde i Virkeligheden finde stor Sympathi ude paa Landet. Jeg betegner denne Anskuelse saaledes, at man vil kaste det bort, som vi hidtil have kaldet den offentlige Skole, Statskolen eller Kommuneskolen, eller hvorledes man nu betegner